

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a 340. Számú Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** az **I.r.** és a Nagykanizsai 1. Számú Ügyvédi Iroda által képviselt **II.r. alperesek** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság 2009. május 13. napján kelt 17.P.20.379/2008/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán a 2009. október 14. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II.r. alperesnek 250.000 (Kettőszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Vas Megyei Bíróság az 1998. október 6-án előterjesztett kérelem alapján 2002. március 7-i kezdő időponttal elrendelte a perben nem álló "**A**" Korlátolt Felelősségű Társaság (rövidített elnevezése: "**A**" Kft.) felszámolását. A kijelölt felszámoló a II.r. alperes lett; a felszámolóbiztosi teendőket pedig a II.r. alperessel kötött megbízási szerződés alapján az I.r. alperes látta el.

Az "**A**" Kft. „fa.” 2000. július 14-én a Vas Megyei Bíróságon pert indított jelen per felperesével szemben 151.050.230 Ft és járulékai megfizetése iránt. A per alatt, de még a felszámolás kezdő időpontja előtt az "**A**" Kft. „fa.” a felperessel szemben a fenti perben peresített követeléséből 2001. augusztus 15-én 16.800.000 Ft-ot a "**B**" Kft-re, 2001. december 17-én a "**C**" Kft-re 11.762.652 Ft-ot, 2001. április 11-én "**D**"-re 5.000.000 Ft-ot, "**E**" 5.000.000 Ft-ot, "**F**" pedig 7.900.000 Ft-ot engedményezett. A "**C**" Kft-vel kötött engedményezési szerződésről a felperes 2002. augusztus 5-én szerzett tudomást, a további

engedményezési szerződésekről pedig 2003. január 6-án értesült. A Vas Megyei Bíróság előtti perben az engedményesek jogutódlásuk megállapítását nem kérték, a követelés engedményezéséről sem a felperes, sem az "A" Kft. „fa.”, illetőleg a felszámolás kezdő időpontja után a II.r. alperes a bíróságot nem értesítette.

A Vas Megyei Bíróság a 2002. január 30-án kelt G.40.075/2000/46. számú ítéletében kötelezte jelen per felperesét, hogy fizessen meg az "A" Kft-nek 25.795.909 Ft-ot, továbbá ezen összegnek 1996. december 29. napjától a kifizetés napjáig járó évi 20 %-os kamatát. Az "A" Kft. fellebbezése folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság a 2003. március 20-án kelt Pf.IX.24.925/2002/9. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet azzal a módosítással hagyta helyben, hogy a felperes a megítélt tőkeösszeg után 1996. december 29. napjától 2001. december 31-ig évi 20 %-os, 2002. január 1. napjától a kifizetés napjáig évi 11 %-os késedelmi kamat megfizetésére köteles. Kötelezte egyúttal az "A" Kft. „fa.”-t, hogy fizessen meg a felperesnek 1.000.000 Ft másodfokú részperköltséget.

A jelen per felperese még a másodfokú határozat meghozatala előtt 2002. november 5-én 25.795.909 Ft-ot az "A" Kft. „fa.” gazdálkodó szervezetnek önként megfizetett. Az "A" Kft. „fa.” nevében a II.r. alperesi felszámoló a 2003. szeptember 18-án kelt levelében felszólította a felperest a még fennálló tartozás kifizetésére, majd 2003. október 27-én a jogerős ítéletben megállapított 30.422.581 Ft kamatot a felperes bankszámlájáról inkasszóval leemelte.

Az "A" Kft-vel szembeni felszámolási eljárásban a 2003. február 4-én kelt közbenső mérleg vagyonfelosztási javaslatában a felszámoló a Cstv. 57. § /1/ bekezdés a./ pontjában felsorolt hitelezői igények további kielégítésére tett javaslatot. A hitelezői igények kielégítéséről a felszámoló a felszámolást lefolytató bíróság jóváhagyását kérte, mert a vagyonfelosztási javaslat szerint annak forrása a Vas Megyei Bíróság G.40.075/2000/46. szám alatt hozott elsőfokú ítélete alapján a felperes által átutalt összeg. A közbenső mérleg tartalmazza azt is, hogy a felszámolást megelőző időszakban egyes hitelezők, valamint az "A" Kft. „fa.” engedményezési szerződéseket kötöttek a Vas Megyei Bíróság előtt G.40.075/2000. ügyszám alatti perben érvényesített követelésre. A felperes ennek ellenére utalta a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet számlájára az elsőfokú bíróság által megítélt tőkekövetelést.

Az "A" Kft. „fa.” elleni felszámolási eljárásban a felperes 2005. február 1-jén kifogással élt, és a felszámoló kötelezését kérte, hogy az adós vagyonából a felszámolási vagyon részét nem képező 11.762.652 Ft-ot és járulékait a "C" Kft-nek fizesse ki. Kifogását 2005. február 28-án módosította, és a Vas Megyei Bíróság G.40.075/2000/46., illetőleg a Legfelsőbb Bíróság Pf.IX.24.925/2002/9. számú ítéleteiben megítélt, és az adóshoz került teljes összegnek, azaz 57.218.490 Ft-nak az adós vagyonából történő visszafizetésére, illetve az engedményesek részére történő átutalására kérte a felszámolót kötelezni. Azzal érvelt, hogy az adós az engedményezési szerződések megkövetésével teljes követelését más személyekre ruházta át, így az önkormányzat által önként megfizetett, továbbá az inkasszóval leemelt összegekkel jogalap nélkül gazdagodott. Álláspontja szerint a tartozatlanul az adóshoz került pénz a felszámolási vagyonhoz nem tartozik.

A felperes kifogását a Vas Megyei Bíróság Fpkh.1/2005/7. számú végzésében elutasította. A Győri Ítéltábla az elsőfokú végzést a 2006. január 26. napján kelt Fpkhf.25.665/2005/2. számú végzésével helybenhagyta. Határozatában az ítéltábla kifejtette, hogy a kifogást előterjesztő felperes által átutalt, illetőleg tőle behajtott pénzüsszeget a felszámoló nem elkülönített számlán tartotta, ezzel pedig a pénzüsszeg a felszámolási vagyona beolvadt, onnan egyedileg meghatározott módon nem emelhető ki. Ennek visszakövetelésére a felszámolási eljárás keretein kívül, illetőleg a Cstv. 51. § /1/ bekezdése szerinti kifogásos eljárásban törvényes lehetőség nincs, követelését az önkormányzat hitelezői igénybejelentés útján érvényesíthette volna, a jogszabályban meghatározott egy éves határidőn belül.

A felperessel szemben az "A" Kft. „fa.” engedményesei ("B" Kft., "C" Kft., "D", "E" és "F") a rájuk engedményezett összeg erejéig a felperessel szemben a Vas Megyei Bíróság G.40.075/2000/46., illetőleg a Legfelsőbb Bíróság Pf.IX.24.925/2002/9. számú határozatai alapján, mint az "A" Kft. „fa.” jogutódjai végrehajtási eljárást kezdeményeztek. A felperes a végrehajtást kérőkkel szemben indult perekben a végrehajtási eljárás megszüntetését, illetőleg korlátozását kérte. A felperes által kezdeményezett eljárások azonban nem, vagy csak részben vezettek eredményre, így a "G" önálló bírósági végrehajtó előtt folyamatban lévő végrehajtási eljárásokban a felperessel szemben az engedményesek részére az alábbi összegek kerültek behajtásra:

A "C" Kft. által kezdeményezett 144.V.1327/2007. számú végrehajtási ügyben a végrehajtást kérő követelésére 18.780.902 Ft, a végrehajtói járandóságra 1.647.203 Ft, míg költségátalányként 187.348 Ft.

A "F" kérelmére indult 144.V.1996/2005. számú végrehajtási ügyben 2008. augusztus 14. napján inkasszóval befolyt 15.135.930 Ft, majd 2006. január 13-án 155.959 Ft. Ebből "F" végrehajtást kérő részére a végrehajtó kifizetett 6.009.927 Ft-ot, végrehajtási költségre pedig 663.443 Ft-ot, költségátalányra 59.099 Ft-ot, míg banki kezelési költségre 20.000 Ft-ot számolt el. A beszedett összegből a felperes javára 2009. január 22-én a végrehajtó 8.539.420 Ft-ot visszautalt.

A "D" kérelmére indult 144.V.1995/2005. számú végrehajtási ügyben inkasszóval behajtásra került 10.885.280 Ft, amelyből a végrehajtó a végrehajtást kérőnek kiutalt 9.785.932 Ft-ot, míg végrehajtói járandóságra 1.013.169 Ft-ot, költségátalányként 76.179 Ft-ot, banki kezelési költségként pedig 10.000 Ft-ot számolt el.

Az "E" végrehajtást kérő kérelmére indult 144.V.250/2006. számú végrehajtási ügyben inkasszóval a felperestől 10.269.802 Ft folyt be, amelyből a végrehajtó a végrehajtást kérő részére átutalt 9.220.274 Ft-ot, a fennmaradó összegből pedig a végrehajtó végrehajtói járandóságra 961.977 Ft-ot, költségátalányként 77.551 Ft-ot, míg banki kezelési költségre pedig 10.000 Ft-ot számolt el.

A "B" Kft. végrehajtást kérő kérelmére indult 144.V.1476/2005. számú ügyben 2008. július 11. napján a felperestől inkasszóval 31.682.516 Ft folyt be, amelyből a végrehajtó a

végrehajtást kérő részére 29.270.855 Ft-ot utalt ki, a fennmaradó összegből pedig a végrehajtói járandóságra 2.148.874 Ft-ot, költségátalányra 237.787 Ft-ot, míg banki kezelési költségre 25.000 Ft-ot számolt el.

- o - o - o -

A felperes végleges keresetében a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján - utalva a Ptk. 350. § /3/ bekezdésére is - kártérítés jogcímén 80.205.515 Ft egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Álláspontja szerint az alperesek jogellenesen jártak el akkor, amikor a felperes önkéntes teljesítését a felszámolói vagyona tartozónak minősítették annak ellenére, hogy mint az "A" Kft. „fa.” törvényes képviselőinek az engedményezési szerződésekről tudniuk kellett. Kifogásolta, hogy az alperesek sem szóban, sem írásban, kérésére az engedményezési szerződésről felvilágosítást nem adtak, arról hallgattak, és először csak 2003. április 17-én az önkormányzat, valamint a "C" Kft. között a Vas Megyei Bíróságon G.40.022/2003. ügyszámon folyamatban lévő perben nyilatkoztak arról, hogy az engedményezési szerződéseket érvényesnek tekintik, azt megtámadni nem kívánják. E nyilatkozatra figyelemmel pedig érthetetlen, hogy a felszámoló miért szólította fel az önkormányzatot a Legfelsőbb Bíróság Pf.IX.24.925/2002/9. számú ítéletére hivatkozva a fennmaradó tartozás kifizetésére, valamint az is, hogy a felszámoló miért hagyta figyelmen kívül a fizetési haladék iránti kérelmét. Mivel a felszámoló tudta, hogy a jogerős ítéletben foglalt követelés az engedményezési szerződésekre figyelemmel már nem az "A" Kft. „fa.”-t illeti meg, joggal való visszaélést is Ptk. 5. § /2/ (bekezdés) megvalósított azzal, hogy inkasszóval az önkormányzat bankszámlájáról 31.442.581 Ft-ot leemelt. A Vas Megyei Bíróság, illetőleg a Legfelsőbb Bíróság határozataiban megítélt tartozást az adósnak teljes egészében kifizette, ezért utóbb az engedményesek által indított végrehajtási ügyekben a tőle beszedett összeg számára kárként jelentkezik, amelynek megfizetésére az alperesek kötelesek.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. alperes arra hivatkozott, hogy ő a felszámolóval kötött megbízási szerződés alapján a felszámolóbiztosi feladatokat látta el, így személyében nem perelhető. Érdemi védekezésükben kifejtették, hogy az "A" Kft. „fa.”-val szembeni felszámolási eljárás megindulását követően az adós képviselőjében jártak el. Jogszállási kötelezettségüknek tettek eleget akkor, amikor a felszámolási eljárás kezdő időpontjában folyamatban volt peres eljárást folytatták, és az "A" Kft. „fa.” javára megítélt marasztalási összeget beszédtek. Arra is hivatkoztak, hogy a magyar jog a perbizomány intézményét nem ismeri, az engedményesek a folyamatban lévő perben a jogutódlás megállapítását nem kérték, a megítélt követelés pedig a jogerős ítélet alapján az "A" Kft. „fa.”-t illette meg. Az önkormányzat fizetési haladék iránti kérelmét azután kapták meg, hogy inkasszóval az önkormányzat bankszámlájáról a pénzt leemelték. Együttműködési kötelezettségüket nem sértették meg, és álláspontjuk szerint úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben elvárható. A felperes a felszámolási eljárásban nem vett részt, nem volt hitelező, ugyanakkor a Cstv. olyan rendelkezést nem tartalmaz, amely azt szabályozná, hogy a felszámolónak a felszámolása alatt álló gazdálkodó szervezet perében a szembenálló félnek milyen tájékoztatást, felvilágosítást kell adnia. Nem tekinthető jogellenesnek az sem, hogy ha a peres fél képviselője - jelen esetben a felszámoló - valamely jogkérdésben kialakított

álláspontját utóbb módosítja. Álláspontjuk szerint a felperes a Ptk. 340. § /1/ bekezdésében foglalt kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget. Kifejtették, ha a jogosult személye az önkormányzat számára kétséges volt, úgy lehetséges lett volna bírói letétbe helyezéssel is teljesíteni. Véleményük szerint a felperes akkor járt volna el helyesen, ha az engedményezett követeléseket az engedményesek részére arányosan teljesíti, mert ebben az esetben az egyéb költsége (végrehajtási eljárási költség, végrehajtói díjazás, költségátalány, stb.) nem merült volna fel.

Az elsőfokú bíróság a 2009. május 13. napján kelt 17.P.20.379/2008/22. számú ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek 15 napon belül 600.000 Ft perköltséget.

Határozata jogi indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes az "A" Kft. „fa.” elleni felszámolási eljárásban nem volt hitelező, ugyanakkor a Cstv. 54. §-a az adós és hitelezők védelme érdekében tartalmaz felelősségi szabályt. Ezért a felszámoló harmadik személynek történő károkozására nem a csődtörvény 54. §-ának a rendelkezéseit, hanem a Ptk. általános felelősségi szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerint pedig a felperesnek az alperesek jogellenes magatartását, az őt ért kár, és annak összegét, továbbá a kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggést kellett bizonyítania. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint tény, hogy a felperesnél a kár bekövetkezett, mert a jogerős ítéletben foglalt fizetési kötelezettségénél többet fizetett meg.

Az elsőfokú bíróság határozatában kifejtette, hogy a felszámoló által harmadik személynek okozott kár esetén mindenképp abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy a felszámoló azt tevékenységi körén túllépve-e, e tevékenységi körén kívüli magatartásával okozta-e. Ha a felszámoló jogkörén belül maradt, azt kell tisztázni, hogy a kár önálló felelősséggel végzett tevékenységével, vagy az adós törvényes képviselőjeként tanúsított magatartásával áll-e okozati összefüggésben. A felszámoló feladatait a Cstv. 46. §-a tartalmazza. Ebből kiindulva az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felszámolónak az a tevékenysége, hogy a jogerős ítélet alapján önként megfizetett összeget a felszámolói vagyonaiba tartozónak minősítette-e, önálló felelősséggel végzett tevékenysége. Ez alapján pedig a felszámoló felelőssége megállapítható lenne, azonban az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felszámoló nem követett jogszabálysértést akkor, amikor a felperes önkéntes teljesítését a Cstv. 4. § /1/ bekezdésében írtakra is figyelemmel a felszámolói vagyona részének tekintette. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint a felszámoló téves jogértelmezése önmagában - felróhatóság hiányában - a felszámoló kártérítési felelősséget nem alapozza meg.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemre figyelemmel vizsgálta azt is, hogy az alperesek részéről megtévesztő, tévedésbe ejtő magatartás az engedményezési szerződésekkel kapcsolatban megvalósult-e. E körben kiemelte, hogy az I.r. alperesnek, mint felszámoló biztosnak kártérítési felelősségét csak olyan magatartás esetében lehetne megállapítani, amelyet önálló cselekvősége körében tanúsított. A felperes azonban az I.r. alperessel szemben ilyen önálló cselekvőséget megalapozó magatartásra nem hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a per adataiból kétséget kizáróan megállapította, hogy a felperes a 25.795.909 Ft-ot önként akkor fizette meg az adósnak, amikor már tudomása volt az "A" Kft. „fa.” és a "C" Kft. közötti engedményezési szerződésről. Ha pedig a felperes számára a jogosult személye az engedményezési szerződés ellenére kétséges volt, és az engedményezési szerződésről kérése ellenére az "A" Kft. „fa.” képviselője a felszámoló nem nyilatkozott, úgy a felperesnek lehetősége lett volna bírói letétbe helyezéssel is teljesíteni. A felperes tehát nem tett meg mindent a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében, ezért a károkozónak nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét sem, amely abból származott, hogy a károsult a kárenyhítési kötelezettségét elmulasztotta.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem követett el a II.r. alperes jogellenes magatartást azzal sem, hogy az engedményezési szerződésekre a felperes kérése ellenére nem nyilatkozott. A felperesnek az engedményezési szerződéseket megküldték, így azokat a felperes is ismerte. Nem tanúsított jogellenes magatartást a II.r. alperes akkor sem, amikor az "A" Kft. „fa.” javára megítélt összeget azonnali beszédési megbízással beszédte. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint éppen e kötelezettség elmulasztása vezethetett volna akár más hitelezők megkárosításához is.

A felszámoló 2003. február 4. napján a közbenső mérleget elkészítette, majd azt jóváhagyásra a bírósághoz benyújtotta. Ezután a 25.795.909 Ft-ról rendelkezni már nem lehetett, és az inkasszóval a felszámolási vagyona beolvadt pénzüsszeg sem volt az adós vagyonából kiemelhető. Ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint 2003. október 27. napját követően kizárt a felszámolóval kapcsolatban olyan intézkedésre, illetőleg mulasztásra hivatkozni, amely a felperessel szembeni végrehajtási eljárások, így a kár bekövetkeztét megakadályozta volna.

Összességében, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II.r. alperes jogellenes magatartást nem tanúsított, az I.r. alperes vonatkozásában pedig önálló cselekvőséget megalapozó magatartásra a felperes, mint jogellenes magatartásra nem hivatkozott, ezért a keresetet elutasította.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes fellebbezett, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmének történő helyt adást kért. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokból téves következtetéseket vont le, így ítélete megalapozatlan. Fellebbezésében kiemelte, hogy a "C" Kft. 2002. augusztus 5-én értesítette az önkormányzatot az engedményezésről. Az engedményezési szerződést nem tekintette érvényesnek, ezért a szerződést haladéktalanul megküldte a felszámolónak, hogy arra nyilatkozzon. Így a felszámoló is tudott már az engedményezési szerződésről, mégis az önkormányzat önkéntes teljesítését elfogadta.

A felszámoló által 2003. február 4-én készített közbenső mérlegben pedig maga a felszámoló utalt az "A" Kft. „fa.” által kötött engedményezési szerződésekre. Ebből következően a Legfelsőbb Bíróság jogerős ítéletének meghozatala időpontjában: 2003. március 20-án a felszámolónak is tudnia kellett a többi engedményezési szerződésről. Ennek ellenére mégis az önkormányzatot szólította fel a teljesítésre. Álláspontja szerint alaptalanul hivatkozik a

felszámoló arra, hogy a fizetési haladékokat kérő levelet későn kapta meg, mert véleménye szerint pár nappal az inkasszó után ezt a kérdést „korrigálni” lehetett volna. Kiemelte, hogy az ügyvédként tevékenykedő I.r. alperes az engedményezési szerződések érvényességét már korábban elismerte, így tudnia kellett arról, hogy a jogerős ítéletekben foglalt követelés már nem a felszámolás alatt álló "A" Kft. „fa.”-t illeti meg.

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg azt is, hogy a közbenső mérleg elkészítése után fogalmilag kizárt olyan intézkedés, amely a felperessel szembeni végrehajtásokat megakadályozta volna. A felszámolónak nem kellett volna mást tennie, mint megvárnia a "C" Kft., valamint az önkormányzat közötti per befejezését. Az I.r. alperes nem téves jogértelmezés miatt sorolta az önkéntesen teljesített 25.795.909 Ft-ot a felszámolói vagyonba, hanem ez részéről tudatos rosszhiszemű magatartás volt. Álláspontja szerint az alperesek nem tudták bizonyítani azt, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben ez tőlük elvárható lett volna, így a kárfelelősség alól nem mentesülhetnek. Kifogásolta azt is, hogy a felszámoló a Legfelsőbb Bíróság Pf.IX.24.925/2002/9. számú ítéletében az önkormányzat javára megítélt 1.000.000 részperköltség összegét a mai napig nem fizette ki.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Azzal érveltek, hogy a felperes önkéntes teljesítését 2002. november 5-én azért fogadták el, mert csak „részenedményezés” történt az ügyben. Az engedményezési szerződések egyébként is - tartalmuk szerint - nem léptek hatályba, mert az érdekeltek a jogerős ítélethez kötötték azok hatálybalépését. Azt elismerték, hogy 2003. április 17-én a "C" Kft., valamint az önkormányzat között folyamatban volt perben úgy nyilatkoztak, hogy a perbeli engedményezési szerződéseket érvényesnek fogadják el. Továbbra is hivatkoztak arra, hogy a felperes a felszámolási eljárásban követelést nem jelentett be, ha ezt határidőben bejelenti, úgy a felperes igénye a Cstv. 57. § /1/ bekezdés a./ pontjába került volna besorolásra. A felszámolás jelenlegi adatai szerint várhatóan csak az „a” kategóriás hitelezői igények kielégítésére nyújt fedezetet az "A" Kft. „fa.” vagyona.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésével és döntésének indokolásával a Győri Ítéltábla azonban maradéktalanul nem értett egyet.

A nem vitás peradatok szerint az "A" Kft. „fa.” és a felperes között a Vas Megyei Bíróságon G.40.075/2000. ügyszámon peres eljárás volt folyamatban. A per alatt, de a felszámolás kezdő időpontja előtt az "A" Kft. „fa.” a felperessel szemben a perben érvényesített követelésére engedményezési szerződéseket kötött; az engedményezési szerződések megkötéséről a felperest az engedményesek értesítették a szerződések megküldésével.

A Ptk. 328. §-ának /3/ bekezdése előírja, az engedményezésről a kötelezettet értesíteni kell; a kötelezett az értesítésig jogosult az engedményezőnek teljesíteni. A /4/ bekezdés alapján, ha a kötelezettet az engedményező értesíti, a kötelezett az értesítés után csak a jogosultnak (engedményes) teljesíthet; az engedményestől származó értesítés esetén a kötelezett

követelheti az engedményezés megtörténtének az igazolását. Ennek hiányában csak a saját veszélyére teljesíthet annak, aki engedményesként fellépett.

A Ptk. 329. § /1/ bekezdése alapján az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép, és átszállnak rá a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok is.

A Polgári Törvénykönyv fenti rendelkezései szerint az engedményezés a kötelezettel szemben csak az arról kapott értesítéssel válik hatályossá. Az értesítés maga azonban - bármelyik féltől is származik - kizárja a régi jogosult részére a joghatályos teljesítés lehetőségét. A törvény egyik fél számára sem teszi kötelezővé az értesítéssel egyidejűleg az engedményezés megtörténtének igazolását, és az értesítéshez nem fűz alakszerűségi követelményt.

A felperes azzal, hogy 2002. november 5. napján "A" Kft. „fa.” gazdálkodó szervezet részére 25.795.909 Ft-ot önként megfizetett, valamint a felszámoló 2003. október 21-én 31.422.581 Ft-ot inkasszált, nem a jogosultnak teljesített, hiszen a követelés már az engedményeseket illette meg. Ezért - ha az "A" Kft. nem került volna felszámolás alá - a felperes a tartozatlanul kifizetett összeget a Ptk. 361. §-a szerint az "A" Kft.-től visszakövetelhetette volna. Mivel a "A" Kft. felszámolás alá került, a jelen eljárásra irányadó, a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló, lényegesen az 1993. évi LXXXI. törvénnyel, az 1997. évi XXVII. törvénnyel, és a 2000. évi CXXXVII. törvénnyel módosított 1991. évi XLIX. törvény (többször módosított Cstv.) 38. § /3/ bekezdésére figyelemmel igényét az "A" Kft. „fa.” adós elleni felszámolási eljárásba hitelezői igényként be kellett volna jelenteni. A felperes ezt elmulasztotta, határidőben (többször módosított Cstv. 37. § /2/ bekezdés) hitelezői igénybejelentéssel nem élt, ezért jelen perben a tartozatlanul kifizetett, illetőleg behajtott összeget a felszámolótól kártérítés jogcímén kéri. Erre joga van, de ebben az esetben a felszámoló kártérítési felelősségét bizonyítania kell.

A többször módosított Cstv. 27/A. § /1/ bekezdése szerint a bíróság a felszámolást elrendelő végzésben kijelöli a felszámolót. A 54. § értelmében a felszámoló a felszámolás során az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles eljárni. A kötelezettségének megszegésével okozott kárért a polgárjogi felelősség általános szabályai szerint felel.

Az egységes bírói gyakorlat szerint a csődtörvény 54. §-a az adós hitelezői védelme érdekében tartalmaz felelősségi szabályt. Ezért a felszámoló harmadik személynek történő károkozására a csődtörvény 54. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók, ebben az esetben a Ptk. általános felelősségi szabályai szerint lehet a jogvitát elbírálni (Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.375/2006/5. számú eseti döntése).

A felperes hitelezőként az "A" Kft. „fa.” elleni felszámolási eljárásba nem jelentkezett be, ezért az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a megállapításra, hogy jelen jogvitát a Ptk. 339. §-ai szerint kell megítélni.

A harmadik személynek okozott kár esetén lényeges annak meghatározása, hogy a felszámoló azt a tevékenységi körét túllépve, vagy a tevékenységi körén kívüli magatartásával okozta-e. Amennyiben a felszámoló jogkörén belül maradt, azt kell megvizsgálni, hogy a kár az önálló felelősséggel végzett tevékenységével pl. felszámolás bonyolítása, mérleg készítése, vagy az adós törvényes képviselőjeként tanúsított magatartásával áll-e okozati összefüggésben. Abban az esetben, ha a károkozó magatartás során az adós képviselőjeként járt el, valójában a bekövetkezett kárt az adós okozta, ezért ő vonható felelősségre (Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.375/2006/5., Legfelsőbb Bíróság Gfv.XI.30.181/2007/7. számú eseti döntése).

A Cstv. 46. § /1/ bekezdése értelmében a felszámoló felméri a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetét és a vele szemben támasztott követeléseket. A 48. § /1/ bekezdése értelmében a felszámoló az adós követeléseit esedékességkor behatja, igényeit érvényesíti és vagyonát értékesíti.

A csődtörvény a felszámoló státuszát egyértelműen nem határozza meg, ezért a gyakorlatban nem egyszer problémát okoz annak elhatárolása, hogy mikor felel egy adott kár bekövetkeztéért az adós gazdálkodó szervezet, és mikor terheli kártérítési felelősség a nevében eljáró felszámolót. Az e tárgykörben született eseti döntések szerint, ha az adós gazdálkodó szervezet a felszámoló irányításával termelő tevékenységet folytat és az általa előállított termék kárt okoz, a Ptk. 310. §-a alapján érvényesíthető kártérítési igénnyel a károsult nem a felszámolóval szemben, hanem az adós gazdálkodó szervezettel szemben léphet fel. Ugyanígy a „fa.” adós cég felel, ha a felszámoló által lefolytatott szabályos értékesítése során hibás teljesítés történik. Ilyen formán akkor is az adós felel, hogyha az adós jogcím nélkül birtokolja más személy ingatlanát (Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.375/2006/5. számú eseti döntés). Ezzel szemben a felszámoló az értékesítési tevékenységet önálló felelősséggel végzi. Vannak a felszámolónak egyéb olyan kötelezettségei is (hitelezői igények nyilvántartásba vétele, közbenső mérleg, zárómérleg benyújtása, stb.), ami a felszámoló saját feladatkörébe tartozó kötelezettség. Ugyanakkor a felszámoló egyes feladatok ellátása során az adós törvényes képviselőjeként jár el (pl. az adóssal szembeni perek során az adós vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatok megtételekor) (Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.082/2005/4. számú eseti döntése).

A Győri Ítéltábla megítélése szerint jelen ügyben a felszámolónak az a tevékenysége, hogy a felszámolás kezdő időpontja előtt már megindult pert folytatta, és a jogerős ítéletben a felszámolás alá került adós részére megítélt követelést behajtotta a Cstv. 46. §, illetőleg 48. §-ában előírt kötelezettségével állt összefüggésben és a követelés érvényesítése során az adós törvényes képviselőjeként járt el, így az ezzel a magatartással okozott esetleges kárért nem a felszámoló (II.r. alperes), hanem az adós gazdálkodó szervezet felel. A felszámolói jogkörben végzett cselekmények ugyanis a Ptk. 219. § /2/ bekezdésének értelmében a felszámoló által képviselt adós gazdálkodó szervezetet jogosítják és kötelezik, ezért ha a felszámoló sérelmezett eljárása a felperesnek kárt okozott, azt a jogosult nem a törvényes képviselővel szemben érvényesítheti a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján, hanem az adós gazdálkodó szervezettel szemben.

A felperes keresete jogcímeként a Ptk. 350. § /3/ bekezdésére is hivatkozott. E rendelkezés értelmében a törvényes képviselő károkozásáért a képviselt személy nem felelős. A bírói gyakorlat azonban a szervezeti képviselőt nem vonja a Ptk. 350. § /3/ bekezdésének alkalmazási körébe, a fenti jogszabályhelyet kizárólag akkor alkalmazza, ha a törvényes képviselő, a szülő, a gyám vagy a gondnok, tehát cselekvőképtelen, vagy korlátozottan cselekvőképes személy mellé rendelt képviselő (Legfelsőbb Bíróság Gfv.XI.30.181/2007/7. számú eseti döntés). Az idézett eseti döntésre figyelemmel így a Ptk. 350. § /3/ bekezdése alapján sem állapítható meg a felszámolónak (II.r. alperesnek) mint törvényes képviselőnek a kártérítési felelőssége.

Egyetértett a Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy az önkéntes teljesítés, illetőleg az inkasszóval történt igény érvényesítés után a felszámoló jogszabálysértő magatartást már nem követett el, amikor a felperes kérésére az önként teljesített, illetőleg inkasszált pénzt nem utalta vissza. E körben a felszámolási vagyona beolvadt pénz ugyanis egyedileg meghatározott módon onnan nem volt kiemelhető, annak visszakövetelésére a felszámolási eljárás keretein kívül, illetőleg kifogás útján nincs lehetőség, a felperesnek a visszakövetelés iránti igényét a Cstv. 28. § /2/ bekezdés f./ pontja, illetve 37. §-a szerint hitelezői igénybejelentés útján kellett volna érvényesítenie.

A felperes nemcsak a felszámoló, hanem a felszámolóbiztos I.r. alperes kártérítési felelősségének a megállapítását is kérte. A jelen eljárásra irányadó Cstv. 27/A. § /3/ bekezdése szerint a nem természetes személy felszámoló az adós felszámolásának lefolytatására felszámolóbiztost nevez ki, aki a felszámolóval létesített munkaviszonya, tagsági viszonya, vagy megbízási jogviszonya alapján annak nevében jár el. A felszámolóbiztos tehát „megszemélyesíti” a gazdálkodó szervezet felszámolót és feladata, hogy lefolytassa, levezényelje az adós teljes felszámolását. Adott esetben a felszámolóbiztos felelőssége is megállapítható, ha a rá vonatkozó jogszabályokban írt feltételek megvalósulnak. Ebben az esetben először azt kell vizsgálni, hogy alkalmazottként, vagy megbízottként járt-e el a felszámoló biztos, mert az erre vonatkozó polgári jogi szabályok alapján lehet csak eldönteni, hogy közvetlenül perelhető, vagy csak a felszámoló szervezet felel.

Jelen ügyben az I.r. alperes a II.r. alperessel kötött állandó megbízási szerződés alapján minden olyan felszámolási ügyben ellátta a felszámoló biztosi teendőket, amelyekben a bíróság a II.r. alperest jelölte ki felszámolóként. Az I.r. alperes tehát megbízási szerződés (Ptk. 374. §) alapján látta el a felszámoló biztosi teendőket. A Ptk. 350. § /2/ bekezdése szerint állandó jellegű megbízási viszony esetében, továbbá, ha a megbízó és a megbízott egyaránt gazdálkodó szervezet, a bíróság a károsult és a megbízó viszonyában az alkalmazottak károkozásáért való felelősség szabályait is alkalmazhatja. A Ptk. 348. § /1/ bekezdése szerint, pedig ha az alkalmazott a munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a károsulttal szemben a munkáltató felelős. Önálló kártérítési felelőssége pedig csak akkor lenne megállapítható, ha az I.r. alperes a megbízás kereteit túllépte volna, és ezzel okozott harmadik személynek kárt. A felszámolóbiztos feladata pedig az adós gazdálkodó szervezet felszámolásának a lebonyolítása volt, a megbízás kereteit tehát az I.r. alperes nem lépte túl, e körben a Győri

Ítéltábla csak utal a II.r. alperes kártérítési felelősségének vizsgálata során kifejtett indokaira és jogi álláspontjára. Megjegyzi az ítéltábla, ha az I.r. alperes a megbízás kereteit túllépte volna, ebben az esetben a bíróságnak a II.r. alperes kártérítési felelősségét is meg kellett volna állapítani.

A felperes jelen eljárásban alappal nem sérelmezheti, hogy a felszámolási költségként nyilvántartásba vett hitelezői igényét a felszámoló nem fizette ki. Az ezzel kapcsolatos kifogás elbírálása a felszámolást lefolytató bíróság hatáskörébe tartozik. /Cstv.51.§./

A kifejtettekre figyelemmel a Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a fenti indokolásbeli kiegészítéssel és módosítással a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Mivel a felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint köteles a jogi képviselővel eljáró II.r. alperes képviseleti költségének a megfizetésére. A Győri Ítéltábla az ügyvédi munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § /2/, /5/ és /6/ bekezdései alapján a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével Áfa-val együtt 250.000 Ft-ban határozta meg.

A felperes személyes illetékmentessége folytán (Itv. 5. § /1/ bekezdés b./ pont) le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /1/ és 14. §-a szerint az állam viseli.

Győr, 2010. április 28.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Hammer Sándor sk.
előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: